

ב. הניח בנות רבות כל שתבוא להנשא
נותנין לה עישור הנכסים, ושלאחריה עישור
מה ששיריה הראשונה.⁽³⁾

דאיתמר: מי שמת והניח שתי בנות וכן,
הבן יורש והבנות אינן יורשות, אלא
מקבלות עישור נכסים לכשתנשאנה.

ואם קדמה הראשונה להנשא ונטלה עישור
נכסים ולא הכפיקה שניה לגבות פרנסתה,
שלא נישאה, עד שמת הבן בלא בנים, ונפלה
כל הירושה לפני שתייהן.

אמר רבי יוחנן: שניה איבדה עישור נכסים
שלה, וכאילו ויתרה עליהן, ואין אומרים

איבעיא להו [בני הישיבה הסתפקו] **לרבי**
חנינא⁽¹⁵⁾ האם גם קצובין וגם כתובין בעי.

או דלמא רבי חנינא קצובין ואף על פי נא-א
שאינם כתובין קאמר.⁽¹⁾

תא שמע שרבי חנינא סובר שאין צורך
בכתיבה:

א. האב שמת והניח בן ליורשו ובת אומדין
דעתו כמה היה בלבו ליתן לה לפרנסה,
כלומר לנדוניתה לכשתנשא,⁽²⁾ ונותנין לה.
ואם לא ידעו לו בית דין אומדן דעת נותנין
לה מנכסיו עישור לפרנסתה.

1. ונפקא מינה למלוה על פה, שהיא קצובה ולא
כתובה — רש"י. ותוספות חולקים, משום
דלמלוה על פה אין קול, ופשיטא שאין גובה
ממשועבדים, ולא נסתפקו אלא בשאר מילי
דקצבה, כגון פסק לזון את בת אשתו חמש
שנים. וראה עוד ברמב"ן, "חידושי הריטב"א",
חתם סופר ד"ה אין מוציאין ותורת גיטין.

2. כתב רש"י, שזה משפט הבנות, בשעת בגרות
או נישואין, ליטול עישור נכסים, בהכנסת פרנסת
נדונייתן, לבד מה שניזונו מזונות עד אותה שעה.
וכתב רבינו עקיבא איגר בגליון הש"ס, זה
צריך עיון מאד. וכוונתו, כי לפי המבואר
בכתובות סח ב, וראה שם ברש"י ד"ה איבדו
פרנסתן, אין בת מקבלת עישור נכסים, אלא
כשהיא נישאת, ולא כאשר היא נעשית בוגרת.
וראה שם בתוספות רי"ד שכתב, ומכאן
מוכיח שאין הבת יכולה לתבוע פרנסתה עד
שלא תנשא, (וראה שם בשם הרב.)

3. רמב"ם.

בביאור דברי רש"י להלן נא א ד"ה והלא אין
קצובין. וכן כתב ב"חידושי הריטב"א".

וכתב עוד: אי נמי, והוא הנכון, דלפי שאין
קצובין אין קול יוצא להן, שהקיצבה מוציאה את
הקול, אבל לדבר שאינו קצוב אין קול יוצא
עליו, ואף על פי שהוא כתוב.

15. כתבו התוספות, שלדעת ריש לקיש לא
הסתפקה הגמרא, ופשיטא לה שאין צריך
"קצובין", ומספיק שיהיו "כתובים" כדי לגבות
ממשועבדים; וראה במהר"ם שפירש כוונתם, כי
דברי רבי חנינא באו כהמשך לדברי ריש לקיש
ורבי יוחנן, ולפיכך יש להסתפק אם רבי חנינא
בא להוסיף על דבריו או לחלוק לגמרי. וכן כתב
בתוספות הרא"ש.

ועוד כתב מהר"ם, שבפשטות, בקצובין לחוד
לא סגי, כיון שהוי כמלוה על פה, ועל כן
נסתפקו בדעת רבי חנינא, אולי אין כוונתו
שיועיל קצובין לחוד, אבל בדעת ריש לקיש אין
סיבה להסתפק, וראה עוד בחתם סופר
וב"חידושי הריטב"א".